

Asia: VN/538/2019-422

Ehdotukset jätealan asetuksiksi (EU:n jätesäädöspaketti)

Jätehuollon järjestämistä koskevat yleiset vaatimukset (luku 2)

- Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetun jäteasetuksen luvusta 2 ja sen perusteluista.

10 § Jätteen keräys

Ehdotetun säännöksen 1 momentin 4 kohdan mukaan jäteastian kanteen tai etuseinään kiinnitettävän merkinnän lisäksi jäteastiaan tai sen välittömään läheisyyteen olisi asetettava selvästi nähtäville kerättävää jätelajia koskevat lajitteluohjeet. Merkinnöissä ja lajitteluohjeissa tulisi mahdollisuuksien mukaan pyrkiä valtakunnallisesti yhtenäisiin symboleihin ja esitystapaan esimerkiksi hyödyntämällä Pohjoismaissa laajasti käytössä olevaa jätepiiktogrammijärjestelmää.

HSY toteaa täsmennetyt säännöksen olevan tarpeellinen ja ehdottaa, että asetuksen sanamuodossa ja/ tai sen perusteluissa vahvennettaisiin edelleen vastaanottoaikan haltijan/ kiinteistön haltijan vastuuta lajittelusta tiedottamiseen. HSY suhtautuu myönteisesti yhteisen jätepiiktogrammijärjestelmän kehittämiseen.

Ehdotetun säännöksen 2 momentin mukaan jätettä vastaanottoaikaan toimittavan on pantava jäte sille varattuun jäteastiaan ja huolehdittava siitä, ettei astia jätteen vuoksi rikkoonnu eikä tarpeettomasti likaannu. HSY ehdottaa säännöstä täsmennettäväksi siten, että siitä ilmenisi velvoite syntypaikkalajitteluun. Ennen vastaanottoaikaan toimittamista jäte tulee lajitella niin, että kaikki kierrätyskelpoinen jäte on eroteltu (ainakin kaikkien niiden jätelajien osalta, joita erilliskeräysvelvoitteet koskevat ja joille on vastaanottoaikaan oma astia). Nyt sanamuoto jättää avoimeksi mahdollisuuden laittaa kaikki yhteen pussiin ja pussi sekajätteeseen.

Ehdotetun säännöksen 3 momentin mukaan vastaanottoaikan järjestäjän ja jätteen kuljettajan on huolehdittava jätteen kuormaamisen ajoittamisesta ja muista kuljetusjärjestelyistä siten, että vastaanottoaikan läheisyydessä asuville ja oleskeleville ei aiheudu melu- tai muuta vastaavaa häiriötä. HSY huomauttaa, että jätteen vastaanottoaikan järjestäjä ei normaalitapauksessa voi vaikuttaa kuormauksen ajoittamiseen. Vastaanottoaikan järjestäjä voi vaikuttaa käytännössä kiinteistön olosuhteisiin, lähinnä jätteiden keräysvälineiden sijoituspaikan ja sinne johtavan reitin valintaan ja olosuhteisiin. HSY ehdottaa 3 momenttia täsmennettäväksi siten, että vastaanottoaikan järjestäjän on huolehdittava vastaanottoaikan ja sinne johtavan reitin sijoittamisesta siten, että vastaanottoaikan läheisyydessä asuville ja oleskeleville ei aiheudu melu- tai muuta vastaavaa häiriötä.

Jätteen kuljettajan vastuun osalta HSY ehdottaa säännöstä täsmennettäväksi siten, että jätteen kuljettajan on lisäksi noudatettava kunnan jätehuoltomääräysten mukaisia jätteen kuormausaikoja.

Jätteiden erilliskeräys ja hyödyntäminen (luku 4)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetun jäteasetuksen luvusta 4 ja sen perusteluista

18 § Asumisessa syntyvän biojätteen kiinteistöittäinen erilliskeräys

Ehdotuksen mukaan kunnan tulisi kerätä asumisessa syntyvä biojäte vähintään jokaiselta taajamassa sijaitsevalta kiinteistöltä, jossa on viisi huoneistoa 1.7.2022 alkaen. Vaatimusta tiukennettaisiin 1.7.2024 lukien siten, että biojätteen keräys tulisi järjestää jokaiselta kiinteistöltä yli 10 000 asukkaan taajamassa.

HSY pitää valittua sääntelymallia, jossa kunnan jätehuoltoviranomaiselle on jätelain 15 §:ssä säädetty mahdollisuus poiketa asetuksen mukaisista erilliskeräysvelvoiterajoista, erittäin hyvänä ratkaisuna. Sääntelymalli mahdollistaa alueellisten erityispiirteiden sekä esimerkiksi jätteen jätehuollon kokonaisvaikutusten huomioon ottamisen erilliskeräysvelvoiterajoja asetettaessa kullakin alueella.

Lisäksi HSY ehdottaa säännöstä täsmennettäväksi selkeyttävällä kirjauksella, jonka mukaan erilliskeräysvelvoitteen ulkopuolelle jäävät ne kiinteistöt, jotka jätelain 41 a §:n perusteella käsittelevät itse biojätteen kompostoimalla. Erilliskeräys tulee siten järjestää vain niiltä kiinteistöiltä, jotka eivät ole tehneet 44 §:ssä tarkoitettua kompostointi-ilmoitusta.

HSY huomauttaa lisäksi, että biojätteen erilliskeräysvelvoite yli 10 000 asukkaan taajamissa sisältää myös vapaa-ajan asunnot. Tästä vaatimuksesta voi tuki kunta poiketa omissa jätehuoltomääräyksissään 15 §:n perusteella. Ottaen kuitenkin huomioon sen, että vapaa-ajan kiinteistöjen käyttöaste voi olla hyvin alhainen ja syntyvä jätemäärä pieni, olisi perusteltua rajata

asetuksessa määritelty biojätteen erilliskeräysvelvoite vakituisiin asuinkiinteistöihin ja muihin pysyväisluontoiseen asumiseen käytettäviin kiinteistöihin.

HSY pitää lähtökohtaisesti perusteltuna toimia, joilla pyritään tehostamaan biojätteen kierrätystä. Kierrätysasteen nostotavoitteen saavuttamisen kannalta eniten potentiaalia on nimenomaan biojätteen kierrätyksen tehostamisessa. HSY:n näkemyksen mukaan tärkeää olisi erityisesti lajittelutehokkuuden nostaminen kaikilla niillä kiinteistöillä, joita erilliskeräysvelvoitteet koskevat, ei pelkästään erilliskeräyksen laajentaminen pienemmille kiinteistöille. Lajittelutehokkuuden nostaminen edellyttää, että asukkaiden lajittelukäyttäytymiseen vaikutetaan laajasti ohjauksella ja neuvonnalla sekä erilaisilla kampanjoilla. Asumisessa syntyvän bio- ja pakkausjätteen lisäksi yhdyskuntajätteen kierrätysasteeseen vaikuttaa merkittävästi myös elinkeinoelämän kiinteistöiltä tapahtuva erilliskeräys. HSY:n näkemyksen mukaan kierrätystä edistäviä toimia tulisikin kohdentaa erityisesti elinkeinoelämän kiinteistöjen erilliskeräyksen tehostamiseen. Kierrätysasteen noston ei tulisi tapahtua pelkästään asukkaiden aktiivisuuteen nojaten vaan kaikilta toimijoilta on vaadittava panostusta.

19 § Asumisessa syntyvän pakkausjätteen kiinteistöittäinen erilliskeräys

Ehdotuksen mukaan kunnan on järjestettävä jätelain 49 a §:n mukaisesti yhteistoiminnassa pakkausten tuottajayhteisön kanssa asumisessa syntyvän lasi-, metalli- ja muovi- sekä paperi- ja kartonkipakkausjätteen erilliskeräys vähintään jokaiselta taajamassa sijaitsevalta kiinteistöltä, jossa on viisi huoneistoa.

HSY kannattaa ehdotettua kuntien ja pakkausjätteen tuottajayhteisön yhteistyömallia. Kuntien ja tuottajayhteisön välisen yhteistyösopimuksen neuvottelut ovat jo viimeistelyvaiheessa. Yhteistyömallin säätäminen varmistaa pääkaupunkiseudun asukkaille jatkossakin pakkausjätteiden keskitetyt jätehuoltopalvelut HSY:ltä, eli jo olemassa olevaa toimivaa ja pitkälle kehitettyä ns. yhden luukun mallia asukkaan jätehuoltopalveluille voidaan edelleen jatkaa. Ehdotettu 5 huoneiston raja vastaa HSY:n nykyisten jätehuoltomääräysten mukaista erilliskeräysvelvoiterajaa.

20 § Muun asumisessa syntyvän jätteen kiinteistöittäinen erilliskeräys

Ehdotuksen mukaan kunnan on järjestettävä asumisessa syntyvän muun pienikokoisen metallijätteen ja mahdollisuuksien mukaan muun pienikokoisen muovijätteen kuin 16 §:ssä (po. 19 §) tarkoitetun pakkausjätteen erilliskeräys vähintään jokaiselta taajamassa sijaitsevalta kiinteistöltä, jossa on viisi huoneistoa.

Erilliskeräysvelvoitteet on ilmeisesti sijoitettu omiin pykäliinsä (19 ja 20 §), koska niiden säädösperusta on erilainen. HSY ehdottaa, että säännöksen perusteluihin lisättäisiin näkyviin myös 49 a §:n 1 momentin 3-kohta kuntien ja tuottajan yhteistoiminnan järjestämisestä siten, että pakkausjäte kerätään mahdollisuuksien mukaan yhdessä muiden samaa materiaalia olevien jätteiden kanssa; sama asia mainitaan myös jäteasetuksen 23 §:ssä.

Kuntien ja tuottajayhteisön parhaillaan neuvoteltavana olevaan yhteistyösopimukseen sisältyy yhteiskeräysmalli sekä metallin että muovin osalta. Muun muovin kuin muovipakkausten osalta kuntien jätelaitoksilla on pyrkimys aloittaa erilliskeräys yhteiskeräyksenä pakkausmuovin kanssa, mutta keräyksen aloittaminen vaatii muovipakkausten tuottajien kanssa yhteisen valtakunnallisen mallin luomista ja myös kustannusjaosta sopimista. Kuntien ja muovituottajien kesken käydyissä kiinteistökeräyksen yhteistoimintaa koskeneissa neuvotteluissa on jo sovittu, että yhteiskeräysmallin edellytykset ja mahdolliset toimintamallit selvitetään lähivuosien aikana. Sen vuoksi on hyvä, että jäteasetukseen on kirjattu järjestämisvelvoite mahdollisuuksien mukaan toteutettavaksi.

22 § Muun kuin asumisessa syntyvän jätteen erilliskeräys

Ehdotettu säännös koskee kunnan vastuulle jätelain 32 §:n 1 momentin perusteella kuuluvaa muuta kuin asumisessa syntyvää jätettä (kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte) sekä jätteen haltijan vastuulle kuuluvaa yhdyskuntajätettä (elinkeinotoiminnassa ja julkisessa pl. kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte). Ehdotuksen mukaan kiinteistöittäisen erilliskeräyksen velvoite kohdistettaisiin taajama-alueilla sekä asema- tai yleiskaavoitetuilla palvelu-, matkailu- ja työpaikka-alueilla sijaitseviin jätteen haltijoihin, joiden toiminnassa syntyy 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettuja jätelajeja yli säännöksessä tarkoitettun määrärajan (kg/viikko). Jätteen haltija olisi velvollinen järjestämään erilliskeräyksen vain niille jätelajeille, joiden osalta asetettu kg/viikko –velvoite ylittyisi. Perusteluiden mukaan ehdotetut kiinteistöittäisen keräyksen velvoiteajat vastaisivat laskennallisesti jätemääriä, jotka keskimäärin syntyvät 5 huoneiston kerrostalo- tai rivitalokiinteistössä.

HSY:n voimassa olevia erilliskeräysvelvoitteita ei ole kohdistettu erikseen asetuksen ehdottamalla tavalla taajama-alueille sekä asema- tai yleiskaavoitetuille palvelu-, matkailu- ja työpaikka-alueilla sijaitseviin jätteen haltijoihin, vaan erilliskeräysvelvoitteet koskevat kaikkia jätteen haltijoita riippumatta niiden sijoittumisesta. Koska velvoite koskee kaikkia elinkeinoelämän toimijoita, pitää HSY perusteltuna velvoitteen kohdentamista vain asetuksessa mainituille alueille. Voi kuitenkin olla, että käytännössä säännöksen tarkoittamien alueiden erottelu on hankalaa.

Ehdotetut kg-rajat ovat biojätteelle 10 kg/vko, muovi- ja kartonkipakkauksille 5 kg/vko ja lasi- ja metallipakkauksille 2 kg/vko. HSY toteaa, että ehdotetut kg-rajat ovat merkittävästi tiukemmat kuin HSY:n voimassa olevissa jätehuoltomääräyksissä. HSY:n jätehuoltomääräysten mukaiset erilliskeräysvelvoiteajat ovat muille jätelajeille 25 kg/vko ja muovipakkauksille 15 kg/vko. HSY:n kokemuksen mukaan muovipakkaukset ovat kevyitä, mutta tilavuudeltaan laajoja. 5 kg

muovipakkauksia tarkoittaa n. yhtä täyttä 240 l jätettä. 2 kg lasipakkauksia puolestaan tarkoittaa esimerkiksi n. 20 kpl lastenruokapurkkeja (a 100 g/pakkaus) viikossa, jolloin 240 l jätteen täyttyminen veisi aikaa n. 8-10 kk. HSY ehdottaa tarkastelemaan erityisesti lasin erilliskeräysvelvoiteajan oikeellisuuden. Ylipäätään olisi tärkeää, että ehdotuksen mukaisten kg-rajojen laskentaperusteet olisi avattu läpinäkyvästi.

Lisäksi ehdotuksessa säädettäisiin velvollisuudesta lajitella tarvittaessa erikseen niin sanotuissa suurkertymäkohteissa syntyvä tasalaatuinen jäte. Velvollisuus koskisi tiettyä materiaalia olevaa jätettä, jota syntyy huomattavan suuria määriä (esimerkiksi kalvomuovit). Niiden erilliskeräys tulisi järjestää, jos näin saavutettaisiin etusijajärjestyksen toimeenpanon kannalta paras lopputulos esimerkiksi parantamalla mahdollisuuksia pakkausjätteen korkealaatuisuuteen ja tehokkaaseen kierrätykseen.

HSY katsoo ehdotuksen olevan perusteltu niissä tapauksissa, kun erilliskeräyksellä saavutetaan kierrätyksen edistämisen ja muutoin etusijajärjestyksen kannalta paras lopputulos. On myös perusteltua, ettei velvollisuutta säädetä ehdottomana. Kuntien ja tuottajayhteisön yhteistyösopimuksen mukaisesti osapuolet teettävät yhteistyössä valtakunnallisen tutkimuksen, jossa selvitetään kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän muovipakkausjätteen eri laadut ja määrät sekä tyypilliset suurkertymäkohteet, joissa tasalaatuista yrityspakkausjätteeseen rinnastettavaa muovipakkausjätettä syntyy huomattavan suuria määriä. Tutkimuksen tulosten perusteella osapuolet sopivat ne ehdot, joilla kunta tarjoaa kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöille erilliskeräyksen myös muille kuin kotitalouspakkausten kaltaisille muovipakkauksille.

Ehdotuksen 4 momentin mukaan kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän 1 momentissa tarkoitetun jätteen erilliskeräyksen järjestää jätelain 32 §:n mukaisesti kunta. HSY pitää hyvänä, että asiasta on otettu erikseen selkeyttävä kirjaus asetukseen.

Ehdotuksen perusteluissa todetaan, että jätteen haltija voisi jätelain 15 §:n 2 momentissa säädetyin edellytyksin poiketa 1 momentissa tarkoitetuista erilliskeräysvelvoitteista. Jätteen haltijan tulisi esittää poikkeamisen perusteet pyynnöstä valvontaviranomaiselle (kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tai ELY-keskus), joka voisi puuttua havaitsemiinsa epäkohtiin ja tarvittaessa määrätä jätteen haltijan järjestämään erilliskeräyksen jätelain 125 tai 126 §:n perusteella. HSY:n käsityksen mukaan tämä yksittäistä jätteen haltijaa koskeva poikkeamismahdollisuus ei kuitenkaan koske kunnan hallinto- ja palvelutoimintaa, jonka yhdyskuntajätehuolto on kunnan järjestämisvastuulla. HSY ehdottaa perusteluihin täsmennettäväksi, että kuvattu poikkeamismenettely (kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tai ELY-keskukselle) koskee muita kuin kunnan järjestämisvastuulle kuuluvia toimijoita.

Asetuksen 4 momentissa todetaan: ”mahdollisuudesta poiketa kunnan vastuulla olevan jätteen erilliskeräysvelvollisuudesta säädetään jätelain 91 §:ssä”. Säännös jättää hieman epäselväksi, että tarkoittaako säännös yksittäisen jätteen haltijan mahdollisuutta hakea poikkeusta

jätehuoltomääräyksistä. Joko säännöksen tai perusteluiden tarkentaminen tältä osin olisi perusteltua, jotta kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan jätteen haltijoiden mahdollisuudet hakea poikkeusta olisi selkeästi määritelty.

25 § Yhdyskuntajätteen uudelleenkäytön valmistelua ja kierrätystä koskevien tavoitteiden laskenta

Ehdotetussa säännöksessä kierrätetyn yhdyskuntajätteen painoon voidaan sisällyttää yhdyskuntajätteen poltossa syntyvästä jätteestä erotettujen kierrätettyjen metallien paino. Säännös pohjautuu jätedirektiivin laskentaperiaatteisiin. HSY haluaa tässä yhteydessä tuoda esiin pyrkimyksen edistää jätteenpolton kuonan korkeampiasteista hyödyntämistä pitkällä aikavälillä. Tätä voitaisiin tukea lukemalla jätteenpolton kuona hyötykäyttöasteeseen vähintään silloin, kun kuonalla korvataan neitseellisiä materiaaleja tuotteissa (betonin raaka-aineena jne).

Kirjanpito jätteistä, siirtoasiakirja ja viranomaiselle toimitettavat tiedot (luku 5)

- Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetun jäteasetuksen luvusta 5 ja sen perusteluista.

Ehdotukseen sisältyy kokonaan uusia tiedonantovelvoitteita sekä osin uusia kirjanpitovelvoitteita kaikille jätehuoltoketjun toimijoille.

Jätteen käsittelijällä olisi 37 §:n 2 momentin mukaan velvoite toimittaa yhdyskuntajätteen ja saostus- ja umpisäiliölietteen alkuperää koskevat tiedot valvontaviranomaiselle. Jätteen alkuperän osalta olisi mm. eriteltävä yhdyskuntajäte asumisessa, kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa sekä muussa hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyneeseen jätteeseen. Velvoite koskisi jätteen käsittelijää, joka ottaa vastaan yhdyskuntajätettä tai saostus- ja umpisäiliölietettä jätteen alkuperäiseltä tuottajalta tai kuljettajalta, joka kuljettaa jätettä sen alkuperäiseltä tuottajalta käsittelyyn. Jätteen

käsittelijä saisi vaaditut tiedot jätteen tuottajalta tai jätteen kuljettajalta. Yhdyskuntajätteen ja saostus- ja umpisäiliölietteen alkuperän tarkempaa erittelyä ei edellytetäisi enää jätehuoltoketjun myöhemmissä vaiheissa eli esimerkiksi silloin, kun yhdyskuntajätettä kuljetetaan siirtokuormausasemalta tai esikäsitteystä jatkokäsittelyyn.

Lisäksi ehdotetun 39 §:n 2 momentissa säädettäisiin yhdyskuntajätettä tai saostus- ja umpisäiliölietettä alkuperäiseltä jätteen tuottajalta käsittelyyn kuljettavalle jätteen kuljettajalle uusi velvoite antaa jätteen vastaanottajalle tieto tälle luovuttamansa yhdyskuntajätteen ja saostus- ja umpisäiliölietteen määrästä eriteltyä asumisessa, kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa sekä muussa hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyneeseen jätteeseen. Eri lähteistä peräisin olevan yhdyskuntajätteen määrät voitaisiin laskea kiinteistön pääasiallisen käyttötarkoituksen sekä jäteastioiden tyhjennyskertojen, tilavuuden ja keskimääräisen tilavuuspainon perusteella.

HSY huomauttaa, että kunnan järjestämän kuljetuksen alueella tiedot yhdyskuntajätteen ja saostus- ja umpisäiliölietteen määrästä jaoteltuna asumiseen, kunnan hallinto- ja palvelutoimintaan sekä elinkeinotoiminnan jätteeseen ovat kuljetuksen järjestävällä jätelaitoksella. Velvoitetta ei siten ole tarkoituksenmukaista kohdistaa näissä tilanteissa jätteen kuljettajaan.

Lisäksi HSY huomauttaa, että vaatimus eritellä jätteen alkuperän osalta yhdyskuntajäte asumisessa, kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa sekä muussa hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyneeseen jätteeseen, on kokonaan uusi vaatimus, johon ei ole varauduttu HSY:n nykyisissä it-järjestelmissä. Koska asiakkaita ei ole HSY:n nykyisissä rekistereissä luokiteltu vaaditulla tavalla, raportointi jouduttaisiin tekemään käsityönä, mikä on suuresta asiakasmäärästä johtuen mittava työ. Vaade edellyttää muutoksia it-järjestelmiin, mistä syystä riittävä siirtymäaika on tarpeen. Luokittelun lisääminen järjestelmiin ei kuitenkaan edelleenkään tuota täsmällistä tietoa, sillä jätteitä ei punnita asiakaskohtaisesti ja ne kerätään usein käytännössä samoihin kuormiin. Raportointi perustuisi siis joka tapauksessa vain arvioituihin jättemääriin. HSY esittääkin harkittavaksi, että onko vaade ylipäätään perusteltu, suhteessa sen aiheuttamaan lisätyömäärään.

41 § Siirtoasiakirjaan merkittävät tiedot

Ehdotuksen perustelumuongiossa todetaan, että jätteen vastaanottajan tulisi tarkistaa ja tarvittaessa täydentää käsittelytiedot muun muassa täsmällisellä tiedolla käsittelymenetelmän luokitukselta. HSY huomauttaa, että siirtoasiakirja ja siihen tehtävät muutokset tulee olla yksiselitteisesti siirtoasiakirjan laatijan, eli jätteen tuottajan/haltijan vastuulla. Vastaanottajalle ei tulisi luoda täydentämisvelvoitteita; epäselviä tilanteita saattaa muodostua esim. tilanteessa, jossa jätelaji on merkitty siirtoasiakirjaan vääräksi.

44 § Kunnan jätehuoltoviranomaiselle ilmoitettavat tiedot biojätteen pienimuotoisesta käsittelystä kiinteistöllä

Jätelain 41 a §:ssä ja 143 §:ssä on säädetty kunnan jätehuoltoviranomaiselle velvoite ylläpitää kompostointirekisteriä. Ehdotuksen 44 §:n mukaan jätteen haltijan on annettava kompostoinnista vähintään seuraavat tiedot: kiinteistön haltijan nimi ja yhteystiedot sekä kiinteistön osoite ja mahdollisuuksien mukaan kiinteistö- tai rakennustunnus; jätteen käsittelystä vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot; yleispiirteinen kuvaus jätteen käsittelyn kannalta olennaisista 12 §:ssä tarkoitetun käsittelylaitteiston ominaisuuksista; käsittelylaitteiston kapasiteetti ja vuotuinen käyttöaika sekä tieto siitä, kuinka monen henkilön tuottamaa biojätettä kiinteistöllä käsitellään. Rekisterin ylläpitovelvoite alkaa 1.1.2023.

HSY toteaa, että käytännössä kompostirekisterin tietoja tarvitsee sekä jätehuoltoviranomainen että operatiivisesta keräystyöstä vastaava jätelaitos, jotta biojätteen erilliskeräys voidaan toteuttaa muille kuin kompostoiville kiinteistöille. Jätelaitoksen olisi siis käytännössä oltava se taho, joka vastaanottaa ja merkitsee omaan logistiikka- tai asiakasjärjestelmäänsä kompostointia koskevat tiedot. HSY:n tiedossa on, että jossain tapauksissa lähinnä tietosuojasäännöksiä koskevat tulkintaepävarmuudet ovat estäneet tietojen luovuttamisen jätehuoltoviranomaiselta jätelaitokselle. Rekisterien erillisyyden ja tietojen luovuttamisen haasteet eivät koske HSY:tä, mutta myös HSY:n näkemyksen mukaan olisi tärkeää muotoilla kompostointirekisteriä koskeva jätelain velvoite siten, että kompostirekisterin tiedot olisivat yksiselitteisesti sekä jätehuoltoviranomaisen että jätelaitoksen käytettävissä siten, että kumpikin taho voi hoitaa veloitteensa.

Lisäksi HSY haluaa tuoda esiin, että säännöksen perusteluissa olisi tarpeen selkeyttää jätehuoltoviranomaisen ja jätelain valvontaviranomaisen rooleja ja tehtäviä kompostoinnin valvontatehtävän toteuttamisessa. Riippuen valvottavien kohteiden määrästä kyseessä on merkittävästi lisää resursointia tarvittava tehtävä, johon viranomaisen täytyy voida varautua riittävän ajoissa.

HSY pitää rekisteriin kirjattavia tietovaatimuksia kovin yksityiskohtaisina. Ennalta arvioiden pelkästään HSY:n toimialueella voi kompostointirekisterin laajuus olla jopa 10 000 – 30 000 kiinteistöä, riippuen mm. kiinteistöjen halukkuudesta kompostointiin. Näin suuren kiinteistömäärän tarkkojen tietojen jatkuva ajan tasalla pitäminen ei ole käytännössä mahdollista. Siitä syystä kompostirekisterin ylläpitämiä tietoja olisi perusteltua karsia hallinnollisen kuorman rajoittamiseksi. Erityisesti tietovaatimuskohta 4 tarkoittaa käytännössä jatkuvasti muuttuvia tietoja (käsittelylaitteiston kapasiteetti ja vuotuinen käyttöaika (esim. käyttö ympärivuotisesti/ vain kesäkaudella) sekä tieto siitä, kuinka monen henkilön tuottamaa biojätettä kiinteistöllä käsitellään).

HSY ehdottaakin, että viranomaiselle ilmoitetaan vain kiinteistötyyppi (esim. omakotitalo, rivitalo ja kerrostalo) ja huoneistojen lukumäärä muista kuin omakotitaloista. HSY:n näkemyksen mukaan em. tiedoilla päästäisiin luotettavampaan laskentaan biojätteen kompostointimäärästä kuin satunnaisella henkilömäärällä, koska em. tiedot eivät muutu niin usein.

Myös kohta 3 (yleispiirteinen kuvaus jätteen käsittelyn kannalta olennaisista 12 §:ssä tarkoitettun käsittelylaitteiston ominaisuuksista) vaikuttaa HSY:n näkemyksen mukaan olevan tarpeeton, kun kyseisiä ominaisuuksia on joka tapauksessa edellytetty toisaalla tässä asetuksessa.

Eryityisesti hallinnollista kuormaa aiheuttaa edellytys tarkistaa rekisterin tiedot viiden vuoden välein. Vaatimusta tulisi HSY:n näkemyksen mukaan keventää koskemaan vain tietoa siitä, että kompostoidaanko kiinteistöllä edelleen.

Muut asetuksen säännökset

- Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetun jäteasetuksen muista säännöksistä ja niiden perusteluista.

1 § Määritelmät

HSY toteaa, että määritelmiin olisi syytä lisätä kiinteistön määritelmä tarkentamaan erilliskeräysvelvoitteiden tulkintaa eri tilanteissa. Uusien säännösten mukaan erilliskeräysvelvoitteet on määritelty käyttäen kiinteistö-termiä. Epäselväksi jää, miten kiinteistö määritellään – onko kyseessä juridinen käsite (maapohja ja sillä sijaitsevat rakennukset) vai tarkoittaako kiinteistö rakennusta? Epäselväksi jää myös se, vaikuttaako kiinteistön hallinnan tapa tulkintaan, esimerkiksi asunto-osakeyhtiömuoto tai kiinteistön määräosainen yhteisomistus. Lisäksi useiden erityistilanteiden, kuten siirtolapuutarha-alueiden, erilliskeräysvelvoitteet jäävät tulkinnanvaraisiksi. HSY ehdottaa, että määritelmiin lisättäisiin kiinteistön määritelmä, jolla täsmennettäisiin kiinteistön tarkoittavan rakennusta tai vaihtoehtoisesti maapohjaa ja sillä sijaitsevia rakennuksia. Perusteluihin lisättäisiin esimerkkejä erilaisista erilliskeräysvelvoite-rajojen tulkintatilanteista. Tämä selkeyttäisi ja yhdenmukaistaisi eri tulkintatilanteita. Vaihtoehtoisesti kiinteistön määritelmää voisi avata asetuksen 18-20 §§:n kohdalla perustelumui-
stiossa.

HSY huomauttaa, että myös taajaman käsite saattaa olla tulkinnanvarainen.

5 § Vapaa-ajan asunnossa syntyvä jäte

Ehdotuksessa ei muuteta nykyisen jäteasetuksen sanamuotoa. Perusteluissa on täsmennetty lomakylän määrittelyä HSY:n näkemyksen mukaan selkeyttävällä tavalla.

56 § Eräitä velvoitteita koskevat siirtymäajat

Siirtymäsäännöksen mukaan asetuksen 34–40 §:ssä tarkoitettuja kirjanpitovelvoitteita sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2022 ja mainituissa pykälissä tarkoitettuja tiedonantovelvoitteita 1 päivästä tammikuuta 2023. Siirtoasiakirjoihin tulee merkitä 41 §:n mukaiset tiedot viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2022.

HSY toteaa, että kirjanpito- ja tiedonantovelvoitteita määrääjat astuvat voimaan liian nopeasti, sillä it-järjestelmien muutoksiin tarvitaan lisää aikaa; siirtymäajan pidentäminen vähintään vuodella olisi perusteltua. Useat uudet velvoitteet edellyttävät it-järjestelmien muutosta ja ideaalitapauksessa rajapintaratkaisuja tietojen annon yksinkertaistamiseksi ja automatisoimiseksi. Raportointivelvoitteet tulisivat kytkeä jätetietojärjestelmän kehittämishankkeen etenemisen kanssa yhteen.

Lisäksi HSY huomauttaa, että kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan osalta jää epäselväksi erilliskeräysvelvoitteen voimaantuloaika. Siirtymäsäännöspykälän mukaan jätteen haltijan on järjestettävä 22 §:n 1 momentissa tarkoitettu jätteen erilliskeräys viimeistään 1 päivästä heinäkuuta 2022. Kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan jätteen haltija ei kuitenkaan itse järjestä erilliskeräystä, vaan sen on toimittava jätehuollossa kunnan ohjeiden ja määräysten mukaan. Asetusehdotuksen antamassa aikataulussa ei ole mahdollista tarkistaa erilliskeräysvelvoiterajoja sekä kilpailuttaa tarvittavia kuljetuksia. Koska kunta käytännössä sisällyttää kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan jätteet samoihin kuormiin asuinkiinteistöiltä kerättävän jätteen kanssa, olisi kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan erilliskeräysvelvoitteen voimaantulolle selkeintä olla sama kuin asuinkiinteistöjen siirtymäaika kunnan järjestämään kuljetukseen.

Valtioneuvoston asetukset ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta, PCB-laitteistojen käytön rajoittamisesta ja PCB-jätteen käsittelystä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta sekä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetuista muutoksista ympäristönsuojelusta, PCB-laitteistojen käytön rajoittamisesta ja PCB-jätteen käsittelystä sekä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annettuihin asetuksiin sekä niiden perusteluista.

-

Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetuista muutoksista kaatopaikka-asetukseen sekä niiden perusteluista.

35 § Poikkeuksen myöntäminen eräissä tapauksissa

Ehdotuksen mukaan lupaviranomainen voi eräissä tilanteissa myöntää poikkeuksen biohajoavan ja muun orgaanisen jätteen sijoittamista kaatopaikalle koskevista rajoituksista. Poikkeus voitaisiin hyväksyä enintään viiden vuoden määräajaksi kerrallaan. Lupaviranomainen voisi myös myöntää rajoituksesta poikkeuksen määräajaksi enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan, jos luotettavasti osoitetaan, että korvaava käsittelykapasiteetti saadaan käyttöön asetettavassa määräajassa.

HSY pitää hyvänä täsmennyksenä poikkeuksen keston lisäämistä säännökseen. Samoin korvaavan käsittelykapasiteetin osalta tehty muutos, määräajan pidentäminen kolmeen vuoteen, on HSY:n näkemyksen mukaan perusteltu.

Valtioneuvoston asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetusta pakkaus- ja pakkausjäteasetuksesta ja sen perusteluista.

HSY:llä ei ole lausuttavaa ehdotuksen johdosta.

Valtioneuvoston asetukset käytöstä poistettujen renkaiden erilliskeräyksestä ja hyödyntämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta, sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta, paristoista ja akuista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta sekä romuajoneuvoista sekä vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetuista muutoksista käytöstä poistettujen renkaiden erilliskeräyksestä ja hyödyntämisestä, sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta, paristoista ja akuista sekä romuajoneuvoista sekä vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa annettuihin asetuksiin ja niiden perusteluista.

HSY:llä ei ole lausuttavaa ehdotuksen johdosta.

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne muista mahdollisista jätealan asetuksiin liittyvistä asioista.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Pekka Hänninen
vs. toimitusjohtaja

Lehmussaari Saara
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä